

Beste mensen,

We horen dat Maria op reis naar haar nicht ging. Het was, denk ik geen vrijwillige reis, die ze moest maken. In haar positie was het maar beter even uit beeld te zijn. Voor haar en het kind dat ze droeg. Wat zal ze onderweg allemaal niet overdacht hebben, uiteraard op de momenten dat de spanning van het reizen dat toeliet.

Wat zal ze met haar nicht besproken hebben? We kunnen er slechts naar gissen. Maar het zal haar omhoog hebben geholpen.

Velen van ons moeten zo'n soort reis wel eens maken. Reizen om bepaalde zaken weer eens helder te krijgen, op de rails te zetten. Daarom waag ik het, jullie te vertellen over een reis, die ik zelf het afgelopen jaar heb gemaakt. En dat ik het tijdens die reis plotseling wel weer even welletjes vond. En dat juist de advent mij het gevoel gaf, dat het tijd werd weer eens thuis te komen. Die reis van mij daar is geen vliegtuig aan te pas gekomen, geen auto, zelfs geen fiets. Ook mijn benen hebben niets te verduren gehad. U hoeft dus niet te vrezen, dat ik straks ga vragen of u mij wilt sponsoren. Het was eigenlijk een virtuele reis.

Aanleiding voor en oorzaak van mijn reis, was eigenlijk een vraag. De vraag uit psalm 25: "Hoe is uw naam, waar zijt Gij te vinden. Eeuwige God wij willen U zien. Want dit blijft altijd in de boezem van ons mens-zijn zitten, dit blijft altijd de in ons hart kloppen: Naar U gaat mijn verlangen, Heer.

De vraag uit psalm 25 kan ook- wel wat prozaïscher- zo gesteld worden: wat kan en wil ik nog met het geloof, dat mijn ouders en opvoeders mij hebben meegegeven. Het geloof der vaders, om het eens bijbels te zeggen. Is dat nog wel van deze tijd. De vraag klemt des te meer, omdat juist de ontwikkelingen, die er geweest zijn sinds de jaren van onze jeugd, en die dat geloof van de vijftiger jaren bij de tijd brachten, blijkbaar niet goed zijn geweest. Zo hoor ik af en toe. Derhalve geen voortzetting van het *aggiornamento* van Johannes XXIII, de ramen gaan weer dicht.

Nu heb ik in de afgelopen paar jaar veel horen zeggen: nou, daar wil ik dan niet meer bij horen, maar dat is zo gemakkelijk gezegd. Veel moeilijker is het te zeggen, waarbij dan wel. Daarvoor moet je op reis. Misschien wel de woestijn in.

Bij die aanslagen van uit eigen hoek, komen dan de aanslagen vanuit de moderne tijd, het moderne denken. U hebt vast wel gehoord over de discussie tussen de evolutionisten en creationisten, enige tijd geleden op t.v. Stromingen in het denken over het ontstaan van het heelal. Stromingen, die gescheiden worden door de vraag: wat is nog de plaats van God daarin en het antwoord daarop. Ook de kranten schreven er over. In het onderwijs moest bepaald worden of het leerplan biologie hier nu wel of niet over diende te spreken. Ook de minister van Onderwijs, Maria van der Hoeven, moest het, na het geven van haar mening, behoorlijk ontgelden.

Ik verbaas me over de hardnekkigheid en het venijn, waarmee men ijvert in dat soort discussies, om God als volkomen overbodig buiten de schepping te houden. Zijn dat nu nieuwe gedachten of hebben we hier weer te maken met onvervalst antigodsdienstig sentiment vanuit de wetenschap, waarvan de eerste contouren zichtbaar werden in de 18 e eeuw? Is er wat nieuws onder de zon? Mij grijpt het in ieder geval aan. Ik sta niet altijd even sterk in mijn schoenen. Het valt niet mee te moeten horen, dat je eigenlijk een stumper bent, die zijn onvermogen om een volwassen mens te zijn, compenseert met het geloof in een God. Ik hoop dat u zich in deze wankelmoedigheid enigszins herkent. Dan zijn we samen.

Ook het resultaat van een onderzoek onder predikanten, dat aangaf dat 60% niet meer in God gelooft, doet me achter mijn oren krabben. Nu is de krant niet altijd even subtiel, dan wel deskundig. Bedoeld zal wel zijn een *persoonlijke* God, want zo erg als het in de krant staat, zal het toch niet zijn. Niet meer in God geloven. Wat krijgen we nou. Ben je daar niet

wat laat mee, denk ik dan, want mijn tante Anna zei zulks 20 jaar geleden al tegen mijn moeder. Maar ze had geen aspiraties om een kudde te leiden. En was jarenlang door de pastoor geringeloorde. Nu greep ze haar kans en nam ze wraak in haar statement. Best wel begrijpelijk.

Dezer dagen weer wordt de aandacht opgeëist door Richard Dawkins met zijn vraag over de mogelijkheid of onmogelijkheid van geloof in een God. Het verschijnen van zijn boek "God als Misvatting" was aanleiding voor een debat op 25 november in de Duif te Amsterdam. Onze oud-minister Piet Hein Donner was debattant. Zijn artikel, hierop vooruitlopend, in de Volkskrant was mij een troost. Sindsdien heb ik veel met de man op, al is hij zeer bijzonder. Dat boek kun je trouwens via de Volkskrant kopen als zogenaamd abonnee-verwenerijetje voor een gereduceerde prijs. Het geeft wel aan wat de plaats is van zo'n boek. Goedgekeurd als abonneelokkertje.

Maar wees eerlijk, de binnenbrand, die ligt onder de vraag, ben ik wel op het juiste spoor, wordt ook nog eens opgepookt en aangewakkerd, als je in de boekwinkel het hoekje theologie opzoekt, want juist de kasten er vlak naast met esoterie zijn veel omvangrijker vandaag de dag. Mag ik u eens wat opnoemen van wat je aan titels aankijkt vanuit de kast: Het evangelie van de Waarheid, het evangelie van Judas, Het evangelie van Maria, Jezus als Zenmeester, Jezus als Gnosticus, De Boeddha in Jezus, Wat werkelijk in de Bijbel staat, Jezus, uw Yogameester en ga maar door. Dat nu zijn zo de titels die je aanstaren. Je moet echt wel het idee krijgen, dat je de kern hebt gemist als eenvoudig Christen, die uit de evangeliën meent te kunnen halen, hoe je volgeling van Jezus kunt zijn en tot God kunt komen.

Maar om één ding kunnen we al met al niet heen: wat is er een grote spirituele honger onder de mensen. Ook in deze geschriften, al dan niet van christelijke signatuur, vraagt de mens toch hartstochtelijk naar God. Roept hij uit, nee schreeuwt hij uit: Hoe is uw naam, waar zijt Gij te vinden.

In de tijd toen onze Heer nog op aarde was en zijn gang van weldoen door Galilea, Samaria en Judea maakte, was Hij in feite bewoner van een groot, universeel wereldrijk. Dat Rijk stond bol van religiositeit. Het gonsde van religie. Van allerhande soort. Gretig nam men kennis van alles wat er in dat rijk aan geestesstromingen voorhanden was. En voor ieder was er wel wat. Een grote honger en openheid was er. Die Ster van de drie koningen hoort ook in die complexe religieuze wereld thuis en heeft zelfs ons evangelie gehaald. De religieuze honger mag u belichaamd zien in deze 3 wijzen en hun zoektocht.

Daarbij bood het Romeinse Rijk communicatiemogelijkheden. Weet hebben van wat er in de gehele bekende wereld van toen aan de hand was. Daarbinnen heeft het Christendom zijn kansen wel gekregen.

Onze tijd lijkt er wel heel erg op. Diezelfde religieuze honger, openheid en communicatiemogelijkheden. De hele wereld kennen. En wederom staat het christendom, zeker in Europa voor een nieuwe uitdaging.

Ik ben op reis geweest, zei ik en ik heb weer eens een oude bekende opgezocht. Dat is een wiskundige en filosoof uit de zestiende eeuw. Blaise Pascal. Als wiskundige heeft deze Pascal op mij, als wiskundeleraar, grote indruk gemaakt, maar als filosoof spreekt hij me nog meer aan. Beroemd is zijn uitspraak, die vandaag temidden van het geweld van de filosofen, nog steeds actueel is: "Het hart heeft zijn eigen redenen". Niet het verstand, niet de rede, maar het hart. In zijn wambuis vond men, na zijn dood, ingenaaid een verslag van een openbaringservaring, die hij gehad had. "God van Abraham, God van Isaac, God van Jacob. Niet van de filosofen en geleerden..... Hij laat zich niet vinden dan langs de wegen die het Evangelie wijst.

Ik ging langs een andere oude bekende: de H. Augustinus, die zegt: en onrustig is ons hart, totdat het rust vindt bij U, o God.

Hoe is Uw Naam, waar zijt Gij te vinden. Psalm 25. Eeuwige God, wij willen U zien.

Zoek Hem op en langs de wegen, die het evangelie wijs, zegt Pascal. Welnu het evangelie wijst ons een God, die ons zeer nabij is. Niet een onbegrijpelijke, ongrijpbare, van ons afgewende God. Geen onbewogen Albeweger, geen Ultieme Intelligentie, geen Algeest, geen Oerenergie, maar een God, waar Maria in het Magnificat van zingt, dat zij op Hem haar hoop heeft gesteld: Hij is de God, die de kracht van zijn arm toont en trotsen van hart uiteen slaat, die heersers de troon ontnemt en de geringen verheft, die hongerigen overlaadt met gaven en rijken met lege handen heenzendt. Gelijk Hij gezegd had tot de Vaderen, want ja het is een God die tot de mens gesproken heeft, het is een begrijpelijke God, het is een God van de nabijheid. Een God van de menselijke maat. Een God van de onmiddellijke solidariteit.

Het is een God, die wij in de komende dagen weer zullen noemen met de naam Immanuel. God-Met-Ons. Een God, die de mens zo nabij is, dat Jezus van Nazareth Hem Vader in de Hemel durfde noemen. En daar bedoelde Hij wel iets meer mee, dan de Romeinen, die Juppiter ook wel vader noemden en Hij zei er meer mee dan sommige religies van 2000 jaar geleden, die hun Godsopvatting afdekten met het begrip Vader.

De God van Jezus was een Hemelse Vader, die je kon aanspreken in de woorden van het Onze Vader. Een nabije God.

Die reis van mij loopt op zijn einde. Het is nu advent. Het wordt nu tijd om naar huis te gaan. Met Kerstmis wil ik weer thuis zijn. Ik zeg het maar eerlijk. Oost west, thuis best.